

Τα 96 χρόνια ελευθερίας της Λέσβου γιορτάζουν οι Μυτιληνιοί του Σίδνεϊ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΓΙΩΡΓΟΥ ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΔΗ

„Πάραπα ως αστραπή διεδόθη η είδησης εις πλείστους τῶν Μυτιληνιῶν και μία ασυνήθιστη κίνησης επεκράτησεν εν τῇ πόλῃ κατά τα μεταμεσονυκτίους ώρας. Εις τὴν επικρατεῖσαν στιγμήν, ἔχαφα μία θύρα μνογε και εξήρχετο κάποιος, εν παράθυρον τροκούθει τὸ άνοιγμα τῆς θύρας και μία κεφαλή επροβίλλεν ερωτόσα:“

- Τί είναι, τί τρέχει;
- Ο στόλος ἐρχεται.
- Είναι βέβαιον;
- Βέβαιον.

Και ο νυκτερινός διαβάτης ἐφευγε σπέδον”, από τὴν εφημερίδα «Λέσβιος» στὶς 9 Νοεμβρίου 1912.

Χάραξε η 8η Νοεμβρίου 1912 και ο σκλαβομένος λαός, που έμαθε το μυστικό από στόμα σε στόμα, παρέμεινε ἀγρυπνός να ζήσει τὶς εντυχεστερες στιγμές τῆς ζωῆς του.

Το φθινόπωρο του 1912 ἐφερε στὴν Λέσβο τὴν ἀνοιξη. Έβλεπαν οι χριστιανοί ότι η μεγάλη στιγμή για τὴν απελευθέρωση πλησιάζει. Πίστεναν στὸν καινούργιο κυβερνήτη τῆς Ελλάδας, τὸν Ελευθέριο Βενιζέλο, τὸν ἀνθρώπο που ἤταν γιομάτος φρος και αξιοσύνη, ότι θα ἔκανε πραγματικότητα τὸν πόθο τὸν Λεσβίου, για τὴν λύτρωσή τους από τὴν βάρδιβαρη τουρκική κατοχή. Η Λέσβιος ολόκληρη βρισκόταν σε ἔξαρση προετοιμασίας για τὴν μεγάλη ὁρα που πλησιάζει.

Σε λόγες μέρες, τὸ προϊ τῆς 8-11-1912 διαδόθηκε τὸ μήνυμα κίνησης του ελληνικού στόλου στὰ λεσβιακά νερά. Αυτή τὴν είδηση πήρε μὲ τὸν τηλέγραφο διευθυντής τὸν τηλεγραφείον Μήθυμνας Εμίν Εφέντης, που επικοινωνοῦσε μὲ τὶς τουρκικές αρχές τῆς Μυτιλήνης. Βρισκόμασταν στὴν αυγή τῆς πολυπόθητης λευτεριάς. Μετά από λόγες ὡρες ἤλθε τὸ μεγάλο, τὸ πολυπόθητο μήνυμα. Η πόλη τῆς Μυτιλήνης απελευθερώθηκε από τὴν σκοτεινή τουρκική κατοχή, μὲ τὴν ελληνικὴ δοξασμένα καράβια, μὲ αρχηγὸν τὸ θωρικό Αβέρωφ.

Οργανώθηκαν επιτροπές στὴν Μυτιλήνη και στὸ Πλωμαρίου και ορίχτηκαν στὸν αγώνα για γρήγορη επέμβαση του στόλου. Οι Λέσβιοι αγρυπνούσαν και περίμεναν τὰ τιμημένα ελληνικά καράβια, μὲ τὸν ἀρχοντα τὸν Αγαίου «Αβέ-

Αναμνηστική φωτογραφία από τὴν Δοξολογία και επιμνημόσυνο δέηση για τους ἥρωες που θυσίασαν τὴν ζωή τους στὸν βωμό τῆς ελευθερίας, με επικεφαλῆς τὸν πρόεδρο τῆς Μυτιληναϊκῆς Αδελφότητας Σίδνεϊ και NNO κ. Αντώνη Κοντέλλη στὸν ιερό ναό τῶν Αγίων Ραφαήλ, Νικολάου και Ειρήνης στὸ Λίβερπουλ. Ακούστηκαν και σύντομες ομιλίες από τὸν κ. Κοντέλλη και τὸν κ. Νικόλαο Παλαιολόγο.

ρωφ», να ἔρθουν και να σκορπίσουν τὴν αἰξημέρωτη νίκη τῆς τουρκικῆς κατοχῆς, που τους καταπλάκεινε 450 ολόκληρα χρόνια. Η επιτροπὴ Πλωμαρίου κατόρθωσε να φθάσει μὲ τὸ δικό τῆς καίκι στὸ Μούδρο τῆς Λίμνης, να συνοντίσει τὸ ναύαρχο Κουντουριώτη, τὸν αρχηγὸν τὸν ελληνικὸν στόλου.

Τὸν παρέδωσαν μέλιστα τὰ ἔγγραφα τοῦ μητροπολίτη Κύριλλου, τῶν δημογερόντων Μυτιλήνης και Πλωμαρίου, που τὸν παρακαλοῦσαν να καταλάβει δύο πιο γρήγορα γινόνταν τὸ νησί. Οι Πλωμαρίτες, εκτὸς τὴν παράληψη, πέσαν δύο μπόρεσαν τὸν Κουντουριώτη γι' αὐτὸν τὸ σκοπό.

Εἶναι ιστορικά εξακριβωμένο ότι η κίνηση αυτή τὸν Πλωμαρίτον απέδωσε θετικά. Αποφασίστηκε να γίνει η κατάληψη τῆς Λέσβου στὶς 8 Νοεμβρίου, λίγο πιο γρήγορα απ' δὲ τὸ έλεγχον τὰ επιτελικά σχέδια του ελληνικού στρατού, λίγο πιο αργά από τὶς προοδοκίες τῶν Μυτιληνῶν. Στὴν πόλη τῆς Μυτιλήνης, εκτὸς από τὴν κρυφὴ ελληνικὴ επιτροπὴ του αγώνα, συστήνεται μία μεικτὴ φιλεπιφημικὴ επιτροπὴ από χριστιανούς και μουσουλμάνους για τὴν αποφρύγη αιματοχυσίας στὴ Μυτιλήνη. Εκ μέρους τῶν χριστιανῶν ο μητροπολίτης Κύριλλος, ο δήμαρχος Βασιλείου και ἄλλοι δημογέροντες και εκ μέρους τῶν ιθαγενῶν Τούρκων τῆς Μυτιλήνης ο μουφτῆς, ο Μπεκιρ μπέης και ἄλλοι αξιοματούχοι Τούρκων τῆς Μυτιλήνης. Οι εκπρόσωποι τῶν δύο εθνοτήτων αποφάσισαν να σταθούν ψύχραμοι σ' αὐτές τὶς δύσκολες ὡρες. Αυτή τὴν επιτροπὴ ζήτησε από τὸ βασίλι, αν τυχόν και ἔρθουν τὰ ελληνικὰ πολεμικά για τὴν παράδοση τὸν νησιού, ν' απομαρτύρηται τὴν τουρκικὴ φρουρά από τὴν πόλη, για

ν' αποφευχθεῖ τὸ αιματοκέλισμα.

Ο βασίλης υποσχέθηκε ότι θα διατάξει τὴν απομάκρυνση τῆς φρουρᾶς και δίλειπε ποὺ θα κροτίσει τὸ λόγο του. Μονάχα ο φρουράρχος, ταγματάρχης Αμπτούλ Γκανί, εἶχε αντιρρίσεις και ἀρχισε να οργανώνει δύο μπορδούς πιο γρήγορα τὴ φρουρά του. Ξημέρωσε η ἀρια μέρα τῆς 8ης Νοεμβρίου 1912 και στὶς 7 ὥρα τὸ πρώι μπροστά στὴ Μυτιλήνη βρισκόταν ο ελληνικὸς στόλος: Τα θωρικά «Αβέρωφ», «Σπέτσαι», «Υδρα», «Ψαρά», τα αντιτορπιλικά «Ιεραζέ», «Νίκαι», «Ασπίς», τα τορ-

πιλοβόλα «12» και «14», το πλοίο ερδιασμού «Κανάρης» και τὸ επίτακτο «Πέλοψ». Αργότερα ἐφθασαν τὸ «Καλούπι», τὸ «Ισμήνη», τὸ ενδρομο «Αρχαδία» και ἄλλα βοηθητικά πολεμικά.

Οι Έλληνες τῆς Μυτιλήνης ἔχουν ντυτούσι στοὺς δρόμους, πλησιάζουν τὶς ακρογιαλίες, στα Τσαμάκια, στο λιμάνι, στο Κιόσκι, και ακούνε από τὴν μπάντα του «Αβέρωφ» τὸ εμβατήριο «Μαρόνη» εἶναι η νύχτα στὰ βουνά» και η καρδιά τους γεμίζει από ξέφρενη χαρά και μεγάλειο. Χιλιάδες ελληνικὲς σημαίες στόλισαν τὰ χριστιανικὰ σπίτια, τὰ δημόσια κτήματα, τὸ δημοτικό κήπο και τὴν προκαμπά.

Οι καμπάνες χτυπούσσαν χαρούσσαν και χαιρετιστήριοι πυροβολισμοί ακούγονταν από τὰ χριστιανικὰ παράθυρα και μπαλκόνια και ο κόσμος αγκαλιάζόταν και φιλιστεῖται μὲ γνωστούς και δημοσιούς φρονάζοντας Χριστούς Ανέστη.

Εκείνη τὴν ὥρα οι τοπικοὶ δρογόντες, Τούρκοι και Έλληνες, συσκέπτονται στὴν έδρα του βασίλη για δύο τὸ δυνατόν αναίματη διαδοχή τῆς αρχῆς τῆς Μυτιλήνης.

Από τὸ θωρικό «Αβέρωφ» ἐρχεται μία ατμάκατος στὸ λιμάνι, πρὸς τὸ Κουμεράκι, μὲ λευκὴ σημαία στὴν πλάρη και μὲ ελληνικὴ στὴν πρόμην. Όρθιος ο Βασιλεὺς Καραμούζος, αξιοματικὸς του Ελληνικού Ναυτικού και πρόπτερος πλοιάρχος τῆς Αττικούς Χατζῆ Δαούτ. Ο κόσμος τὸν γνώριζε και τὸν συγ-

Μήνυμα του προέδρου της Μυτιληνιακῆς Αδελφότητας Σίδνεϊ, κ. Αντωνίου Κοντέλλη

“Ενενήντα έξι χρόνια συμπληρώθηκαν φέτος που το αγαπημένο μας νησί ενσωματώθηκε στη μητέρα Ελλάδα, διώχνοντας τὸν βάρβαρο δυνάστη και αιώνιο εχθρό τῆς πατρίδας μας, τὸν Τούρκο.

Η 8η Οκτωβρίου 1912 ήταν για τὸ νησί μας ημέρα δόξης και λευτεριάς. Ήταν η ημέρα που οι πρόγονοί μας γιόρτασαν με έιψερενη χαρά τὴ λευτεριά τῆς, ήταν η ημέρα που συγκινημένοι, μὲ δάκρυα στα μάται εβγαλαν απ' τὰ σεντούκια τους τὴν Ελληνικὴ Σημαία και τὴν κρέμασαν στα μπαλκόνια τους. Εμείς οι απόγονοί τους, αυτές τὶς στιγμές ζούμε καθώς γιορτάζουμε κάθε χρόνο αυτή τὴν ιστορικὴ επέτειο. Σ' όλα τὰ μέρη τῆς γης όπου ζουν Λέσβιοι τιμούν με περισσή πατριωτική έξαρση τὴν λευτεριά του νησιού μας.

Και σήμερα αυτόν τὸν καιρό που οι γείτονές μας δείχνουν καθημερινά τὶς προθέσεις τους, πρέπει να επαγρυπνούμε και να είμαστε έτοιμοι να θυσιαστούμε για να διατηρήσουμε όσα με αίμα και δάκρυα απέκτησαν οι παππούδες και οι πατεράδες μας. Οχι πια άλλες χαμένες πατρίδες”.

